

YAZAR ADI-SOYADI: UĞUR ÜNEN

BAŞLIK: XVIII. YÜZYILDA OSMANLI İDARESİNDE RODOS ADASI

ÖZET

Rodos Adası, XVIII. yüzyılda Cezâyir-i Bahr-i Sefid Eyâleti içinde donanmanın deniz seferleri için merkezi geçiş noktası olarak güçlü bir konuma sahipti. Ada, gemi yapımı ve tamiri; ayrıca sürgün edilen devlet adamlarının gönderildiği önemli bir yerdi. Doğu Akdeniz'deki güvenliğin sağlanmasında ve Osmanlı'nın yeni fetihlerinde yararlandığı bir merkezdi.

Ada, Rodos Şövalyeleri döneminde ticaret ve korsanlık için merkezi bir yerdi; Osmanlı döneminde ise bir sancak olarak varlığını sürdürdü. Ada, sefer zamanlarında donanmayla güçlü bir bağlantıya ve stratejik bir yere sahip olduğu için denizcilikten anlayanlar arasından seçilmiş olan bir sancak beyi tarafından yönetildi.

Rodos'un nüfusu, fetihden sonraki zamanlarda ve XVIII. yüzyılda da Rum çoğunluğa sahipti. Türkler ve Yahudiler sadece kalenin içindeki şehirde nüfus olarak yoğunlardı; Rumlar ise köylerde çoğunluktu.

Rodos Adası, ziraî yönden ileri olmasa da çeşitli ürün, meyve ve sebzelerin yetiştirildiği bir yerdi. Civar adaların çoğu da benzer durumdaydı. Rodos, ticari ve stratejik yönden bir geçiş yeri olması nedeniyle fetihden sonra önemini koruduysa da; Osmanlı döneminde eski hareketliliğinden ve gücünden yoksundur. XVII. yüzyıldan itibaren ticari gücü de zayıflamaya başlamıştır. Bundan sonra Osmanlı devlet adamları için bir sürgün yeri olacaktır.

Ada, Osmanlı Devleti ve Rusya arasında olan 1770'deki Çeşme Baskını'ndan ve 1798'de Napoleon'un Mısır'ı işgalinden etkilenmiştir.

Osmanlı arşiv kaynakları sayesinde adanın XVIII. yüzyılıyla ilgili eksikler giderilmiştir. Araştırma kaynakları genellikle adanın daha önceki dönemlerine ışık tutmuştur.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

Osmanlı İmparatorluğu, Rodos Adası, Şövalyeler, Denizcilik, Gemi Yapımı, Sürgün